

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9CoCsp/25/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5719204536
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Turza
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5719204536.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Turzu a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Ladislava Mejštríka, v právnej veci žalobkyne: G. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. R. XXX, R. proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin, č.k. 18Csp/60/2019-93 zo dňa 13. 02. 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Žalobkyni **p r i z n á v a** proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil rozhodcovský rozsudok, ktorý vydal Stály rozhodcovský súd zriadený pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, 811 03 Bratislava zriadený záujmovým združením právnických osôb Asociácia pre arbitráž so sídlom Rusovská cesta 15, 851 01 Bratislava, IČO: 45 744 971 sp. zn. SRSAspA16472/16 zo dňa 10. 10. 2019. Súčasne žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Mal preukázané, že rozhodcovská zmluva bola uzatvorená v čase účinnosti zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, podľa prechodného ust. § 73 ods. 3 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa na túto rozhodcovskú zmluvu aplikujú ustanovenia zákona č. 244/2002 Z. z., ktorý bol účinný v čase vzniku rozhodcovskej zmluvy, ktorá bola podpísaná 30. 09. 2014. Ďalej mal preukázané doručenkou z pripojeného rozhodcovského spisu a jeho kópiou v konajúcej veci, tiež obsahom žaloby, že žalobkyňa prevzala rozhodcovský rozsudok 30. 10. 2019. Žaloba bola podaná na súd dňa 07. 11. 2011 v zákonom stanovenej lehote podľa § 46 ods. 1 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Zmluva bola uzatvorená na samostatnej listine, súčasne so Zmluvou o úvere 30. 09. 2014. Napriek skutočnosti, že bola uzatvorená na samostatnej listine, z predmetnej listiny, ktorá tvorí súčasť spisu rozhodcovského súdu je nesporné, že táto nebola individuálne dojednaná, nakoľko bola podpísaná na predtlačenom formulári, do ktorého boli iba vpísané údaje o dlžníkovi, číslo a dátum uzatvorenia Zmluvy o úvere a dátum podpisu zmluvných strán, to znamená, že žalobkyňa nemohla obsah tejto rozhodcovskej zmluvy žiadnym spôsobom ovplyvniť, ani sa dôkladne s obsahom tejto zmluvy oboznámiť, ako to sama uviedla v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného, keď uviedla, že bola iba vyzvaná zo strany obchodného zástupcu na podpis predložených listín s tým, že ak chce, aby jej bol poskytnutý úver, musí ich podpísať. Toto tvrdenie žalobkyne žalovaný žiadnym spôsobom nerozporoval. Je preto dôvodná aplikácia § 53 ods. 2 OZ, podľa ktorého za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Žalovaný nerozporoval ani tvrdenie žalobkyne, že jej nijako nevysvetlil, aké pre ňu môže mať dôsledky uzatvorenie

rozhodcovskej zmluvy a čo to v praxi môže znamenať. Na základe uvedeného potom súd vyhodnotil, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 5 OZ. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Rozhodcovská zmluva je neplatná, sú naplnené podmienky pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ust. § 45 ods. 1 písm. e/ zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pretože spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nebola spôsobilá založiť právomoc rozhodcovského súdu, ktorý vydal označený rozhodcovský rozsudok, lebo išlo o formulárovú zmluvu. Pokiaľ žalovaný namietal, že išlo o samostatne dohodnutý právny úkon, lebo išlo o zmluvu na samostatnej listine, v tejto súvislosti poukázal na už uvedené so záverom, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy na samostatnej listine v ten istý deň ako samotná zmluva o spotrebiteľskom úvere, malo len za účel obchádzanie zákonnej úpravy ochrany spotrebiteľa a nie povahu individuálne dojednanej rozhodcovskej zmluvy. Rovnako vyhodnotil aj dohodu zmluvných strán v rozhodcovskej zmluve, podľa ktorej mala žalobkyňa právo od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť v lehote do 10 dní bez uvedenia dôvodov. Ani táto možnosť odstúpenia od tejto zmluvy v tak krátkom čase - v lehote 10 dní aj doručené odstúpenie žalovanému - nemohla ovplyvniť platnosť rozhodcovskej zmluvy vychádzajúc z faktu, že išlo o formulárovú zmluvu bez vysvetlenia žalobkyni ako spotrebiteľke a slabšej strane sporu podstatných rozdielov medzi konaním pred všeobecným súdom a rozhodcovským súdom, čo žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení uviedla a žalovaný to nepoprel. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. K argumentácii žalovaného, že rozhodcovská zmluva dáva na výber medzi všeobecným a rozhodcovským súdom uviedol, že možnosť voľby je vždy na žalobcov. Keďže žalobcom je takmer vždy veriteľ a dodávateľ, takto formulovaná rozhodcovská zmluva znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak veriteľ ešte predtým podal žalobu na rozhodcovskom súde, čo potvrdzuje aj samotné rozhodcovské konanie, ktorého rozsudok žalobkyňa žiadala zrušiť. Keďže vyhodnotil, že rozhodcovský súd nemal právomoc konať, a teda vydať napadnutý rozhodcovský rozsudok, potom ďalšími dôvodmi, pre ktoré žiadala žalobkyňa zrušiť rozhodcovský rozsudok, nebolo dôvodné sa zaoberať. Pre úplnosť uviedol, že bolo dôvodné vyhodnotiť poskytnutý úver podľa § 11 ods. 1 písm. d/ z. č. 129/2010 Z. z. ako bezúročný a bez poplatkov, čo rozhodcovský súd nekonštatoval. Podľa § 47 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom a rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, nemožnosti riešiť predmet sporu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, alebo z dôvodu, že sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, pokračuje súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe. Pokiaľ žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe poukázal na rozhodnutia iných súdov (KS ZA, OS Banská Bystrica a OS Svidník), v tejto súvislosti poukázal na právnu úpravu § 193 CSP, z ktorej vyplýva, ktorými rozhodnutiami je súd viazaný a tiež na čl. II. ods. 2 CSP, podľa ktorého právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, za ktoré v kontexte čl. III. CSP treba považovať Ústavný súd SR, NS SR a tiež Európsky súd pre ľudské práva a Súdny dvor Európskej únie). Pokiaľ poukázal žalovaný na rozhodnutia Súdneho dvora, toto na vec nemá relevanciu, t. j. na vyhodnotenie zákonných predpokladov pre aplikáciu § 53 OZ o neprijateľných zmluvných podmienkach v súvislosti s uzatvorením rozhodcovskej zmluvy vzhľadom aj na vyššie uvedené so záverom, že žalobkyňa nemala možnosť dostatočne venovať pozornosť predloženému formuláru, ktorého obsah rozhodne ovplyvniť nemohla, pretože ako sama uviedla, bola zo strany obchodného zástupcu vyzvaná na ich podpis s tým, že keď chce, aby jej bol poskytnutý úver, musí ich podpísať. Za takejto situácie nemožno vyhodnotiť, že by bola spôsobilá vykazovať najvyšší stupeň pozornosti. O nároku na náhradu trov konania rozhodol vzhľadom na plný úspech žalobkyne podľa ust. § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote podal z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP odvolanie žalovaný a žiadal ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukázal na to, že rozhodcovská zmluva sa nachádza na samostatnom liste papiera, kde je veľkými písmenami určené, že sa jedná o Rozhodcovskú zmluvu. Ďalej poukázal na skutočnosť, že v prípade žalobcu nešlo o prvú zmluvu o úvere uzatvorenú so žalovaným, a teda nie je namieste poukazovať na žalobcovu nevedomosť a nedostatok skúseností, nakoľko má lepšiu vedomosť v porovnaní s bežným občanom, nakoľko sú mu dobre známe práva a povinnosti, ako aj náležitosti zmlúv o úvere. V prípade osoby žalobcu má žalovaný zároveň za to, že sa jedná o osobu, ktorá má rozumové schopnosti na úrovni primerane spôsobilej osoby schopnej vnímať a posúdiť zmysel a účel konania, ako je jazykové vyjadrenie právnych úkonov obsiahnutých v listinách, ktoré podpísal, o čom hovorí i čl. 11 ods. 2 CSP. Žalobca nebol žiadnym spôsobom k

podpisu Rozhodcovskej zmluvy donútený a podpisy činil bez akéhokoľvek psychického, či fyzického nátlaku. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline 9Co/343/2013, Okresného súdu Banská Bystrica 2Er/1464/2015 a Okresného súdu Svidník 6C/176/2014. Poukázal na to, že nedostatok opatrnosti spotrebiteľa taktiež nespôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora C-361/04 vo veci Claude Ruiz - Picasso a ďalší v. OHIM, podľa ktorého priemerný spotrebiteľ vykazuje najvyšší stupeň pozornosti vo chvíli, keď si pripravuje a realizuje svoj výber medzi rôznymi výrobkami dotknutej kategórie. Tým, že zmluvné strany výslovne prejavili vôľu uzavrieť nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, ktorá tvorí samostatnú listinu, tak že ju podpísali, došlo k jej individuálnemu dojednaniu a z toho dôvodu ju nie je možné považovať za neprijateľnú podmienku. Skutočnosť, že žalobca kvalifikovaným spôsobom prejavil vôľu uzatvoriť predmetnú rozhodcovskú zmluvu, ešte sama o sebe nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu - spotrebiteľa. V zmysle uvedeného mal za to, že rozhodcovská zmluva nepredstavuje neprijateľnú podmienku, a teda nie je možné ju posúdiť ako neplatnú.

3. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadala rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne zotrval na skutočnostiach uvedených v podaniach, ako aj v odvolaní.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) a postupom bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, vrátane nadväzujúceho výroku o nároku na náhradu trov konania.

6. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedol v rámci odvolacieho konania žalovaný, konštatuje, že súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci a vykonal potrebné dokazovanie a následne dospel k správny skutkovým a právnym záverom. V tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s vyčerpávajúcimi dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP), keďže ani žalovaný vo svojom odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť zistený skutkový stav a prijaté právne závery. Z odôvodnenia rozhodnutia pritom vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej.

7. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalovaného krajský súd dopĺňa, že rozhodcovská zmluva bola vopred pripravená žalovaným, ktorý jednostranne určil i konkrétny rozhodcovský súd oprávnený na riešenie sporov medzi účastníkmi zmluvy. Žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť obsah rozhodcovskej zmluvy (napr. dosiahnuť zmenu príslušného rozhodcovského súdu). Zákon síce nevylučuje možnosť riešenia sporov v rozhodcovskom konaní aj v spotrebiteľských veciach, avšak, ak má byť rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom ako prejav zmluvnej autonómie, a teda ako individuálne dojednaná, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje predovšetkým informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená, pričom z okolností uzatvárania zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že k tomu nedošlo, keďže zo strany obchodného zástupcu bola len vyzvaná na podpis predložených listín s tým, že ak chce, aby jej bol poskytnutý úver, musí ich podpísať. Bez podpisu rozhodcovskej zmluvy by nebol úver schválený a žalobkyňa ako klient nemohla zmeniť obsah rozhodcovskej zmluvy. Žalobkyňa tak neboli poskytnuté náležité informácie pre uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy, najmä o tom, čo pre ňu znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní, a tak nemala reálne vytvorenú možnosť rozhodcovskú zmluvu prijať alebo neprijať, ani nijako ovplyvniť jej konkrétne znenie, vrátane výberu rozhodcovského súdu.

K ďalším odvolacím námietkam žalovaného krajský súd dopĺňa, že spôsob predkladania rozhodcovskej zmluvy žalobkyňi ako spotrebiteľovi na podpis s tým, že je mu poskytnutá možnosť oboznámiť sa s textom rozhodcovskej zmluvy, ktorá je vopred pripravená, nie je možné považovať za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania. Predkladanie rozhodcovských zmlúv vo formulárovej podobe spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže (podstatu rozhodcovskej zmluvy) a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť predloženému formuláru, sa javí ako zneužívanie

údajného individuálneho dojednaní. Tvrdenie žalovaného, že v prípade žalobkyne nešlo o prvú zmluvu uzatváranú s ním, nielenže nepreukázal, ale uvedené by v danej veci nebolo ani relevantné. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie nepovažoval rozhodcovskú zmluvu za individuálne dojednanú.

8. Vychádzajúc aj z uvedených skutočností, vysporiadajúc sa s podstatnými námietkami žalovaného, či už v prvoinštančnom alebo odvolacom konaní, krajský súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil, vrátane nároku na náhradu trov konania, ktorý vzhľadom na plný úspech priznal žalobkyni podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v plnom rozsahu.

9. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni ako plne úspešnej v odvolacom konaní ho taktiež priznal v plnom rozsahu.

10. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).